

SKILSMISSEOPPGJØR

Familierettsadvokater.no – En del av Codex Advokat

Samlivsbrudd mellom ektefeller oppstår av ulike årsaker. Hva årsaken måtte være er i utgangspunktet uten betydning juridisk sett. En skilsmisse bringer med seg konsekvenser av både familiær og økonomisk art, og medfører i de fleste tilfeller en stor påkjenning for partene involvert. Her skal vi se på forhold som har økonomisk betydning for gjennomføringen av et skifteoppgjør.

Felleseie

Når man gifter seg er hovedregelen etter ekteskapsloven § 58 første ledd at ektefellenes samlede formuer er felleseie og skal likedeles, dersom det ikke er avtalt ved ektepakt at hele eller deler av formuen skal være særeie.

Men selv om hovedregelen er at felleseie skal likedeles, finnes det her unntak. Felleseiemidler kan likevel holde utenfor deling (skjevdeles) dersom de midlene ble bragt inn i ekteskapet eller mottatt som arv eller gave under ekteskapet, jf ekteskapsloven § 59. det samme gjelder for personlig gjenstand etter ekteskapsloven § 61.

Særeie

Ektefellene har anledning til å avtale særeie som formuesordning i stedet for eller i tillegg til felleseie. Avtale om særeie må inngås i form av ektepakt, og kan altså omfatte hele eller deler av ektefellenes formue.

En avtale om særeie innebærer at særeieverdiene holdes utenfor delingen og vil ikke være en del av skifteoppgjøret.

Skjevdeling

Som nevnt er hovedregelen etter ekteskapsloven § 58 at ektefellenes felleseie skal likedeles.

Skjevdeling er et unntak fra regelen om likedeling av felleseie, og innebærer at en ektefelle med hjemmel i ekteskapsloven § 59 første ledd gis rett til å utta felleseieverdier han eller hun hadde før ekteskapet ble inngått, eller senere har fått ved arv eller gave fra andre enn ektefellen.

Det er et vilkår for skjevdeling at verdiene som skal skjevdeles klart kan føres tilbake til midler som en ektefelle hadde da ekteskapet ble inngått eller senere har ervervet ved arv, eller ved gave fra andre enn ektefellen.

Gjeldsavleggelsen

Ved et skifte er det nettoverdier som skal fordeles og i

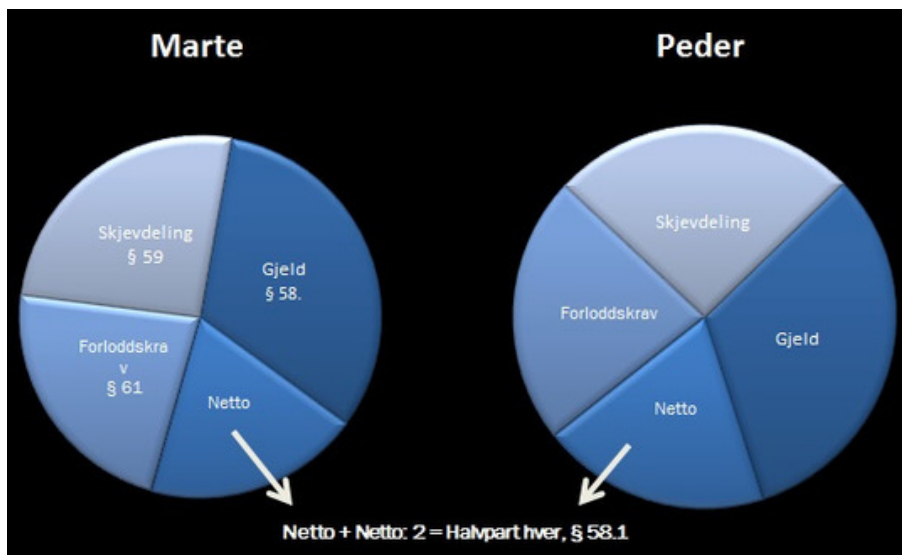
utgangspunktet likedeles etter ekteskapsloven § 58. Når en ektefelle kun har formue som er felleseie, og som ikke holder midler utenfor delingen (skjevdeling) etter § 59, kan ektefellen kreve fradrag for all gjeld, også gjeld knyttet til gjenstander som tas ut forlods etter ekteskapsloven § 61. Etter fradrag for gjeld likedeles de positive verdier.

En ektefelle som har særeie, eller som holder midler utenfor delingen (skjevdeling) kan gjøre følgende fradrag for gjeld i formue som er felleseie:

A. Gjeld som ektefellen har pådratt seg ved erverv eller påkostninger av eiendeler som er felleseie, kan det kreves fullt fradrag for hvis ikke noe annet følger av bokstav B.

B. Gjeld som ektefellen har pådratt seg ved erverv eller påkostninger av eiendeler som er særeie eller verdier som skjevdeles, kan det bare kreves fradrag for når den totale verdien av særeie og skjevdelsmidlene ikke er stor nok til å dekke gjelden. Tilsvarende gjelder gjeld som ektefellen har pådratt seg ved erverv eller påkostninger av eiendeler som er unntatt fra deling etter § 61 bokstav b eller c, eller ved utilbørlig atferd i forhold til den andre ektefellen

C. For annen gjeld kan det kreves fradrag for en forholdsmessig del: Det betyr at når en ektefelle holder midler utenfor deling som særeie eller skjevdelsmidler, er regelen at ektefellene kun får et forholdsmessig fradrag for annen gjeld. Med «annen gjeld» menes gjeld som ikke faller inn under bokstav a eller b. Typiske eksempler er studielån benyttet til forbruk og kausjonsgjeld. Poenget med dette er at gjelden skal belastes rettferdig i forhold til

størrelsen på midler som går til likedeling på den ene siden, og midler som holdes utenfor delingen på den andre siden. Forholdet mellom netto likedelingsmidler (før bokstav c-gjelden er trukket fra) på den ene siden og netto særeie og netto skjevdelsmidler på den andre siden danner da brøken for hvor mye av «annen gjeld» som kan trekkes fra i felleseiemiene som skal likedeles på skiftet.

Skifteavtaler

Uavhengig av ekteskapslovens ovennevnte bestemmelser har ektefellene avtalefrihet under et økonomisk oppgjør, jf. ekteskapsloven § 65. Det gjelder heller ingen formkrav for slike skifteavtaler. Dette er i motsetning til forhåndsavtaler om oppgjøret, som krever ektepakts form og som innholdsmessig er begrenset i henholdt til bestemmelsene i ekteskapsloven kap. 9. Det kan også deles formløst etter § 65 så sant det skjer med sikte på et aktuelt forestående brudd. Selv om ektefellene har avtalefrihet ved inngåelse av en skifteavtale kan avtalen helt eller delvis settes til side hvis

den vil virke urimelig overfor en av partene, alternativt kan det tilkjennes et beløp.

Søksmål/offentlig skifte

Hvis ektefellene ikke blir enige om gjennomføringen av skiftet kan hver av partene bringe saken inn for domstolene ved begjæring om offentlig skifte, alternativt ved direkte søksmål.

Kontaktperson:

Andreas Poulsson

Advokat og ass. partner, Oslo
Familierecht og arv

Tlf: +47 41 55 04 21

andreas.poulsson@codex.no

Postadresse:
P.B. 8744 St. Olavs plass, 0028 Oslo

Besøksadresse:
Akersgata 51, 0180 Oslo
www.familiereettsadvokater.no